

[Abbas ibn Firnas - prvi uspješan let u historiji](#)

Abbas ibn Firnas i avijacija

Danas je nemoguće zamisliti svijet bez aviona, kako za turizam tako i za ekonomiju. Najmlađi među nama često sanjaju o mogućnosti letenja. Nekada, kada postanu piloti taj san se i ostvari.

U ovom članku bavit ćemo se „Ocem avijacije“ – Abbas ibn Firnasom.

Abbas ibn Firnas

Abbas ibn Firnas je rođen 810. godine u Rondi, grad blizu Kordobe u španskoj Andaluziji. Čitav život je proživio u muslimanskoj Španiji koja je bila poznata po svom naučnom razvitku. Njeni univerziteti su bili rangirani kao najbolji u svijetu, odmah ispod „Kuće mudrosti“ u Bagdadu. Ibn Firnas je umro 887. godine uslijed nesreće u svojoj letjelici.

Ibn Firnasova letjelica

Ibn Firnas je posvetio čitav svoj život nauci. Napisao je nekoliko knjiga na temu matematike, astronomije i fizike. Bio je poštovan inženjer koji je, kao drevni Grci i Egipćani, žudio za tim da postane prvi čovjek koji bi konstruirao mašinu kojom bi letio.

Za razliku od svojih prethodnika, on je doista uspio. Napisao je knjigu u kojoj je opisao svoju letjelicu. Međutim, sve njegove knjige su bile uništene u požaru kada su Mavare prognali iz Španije. Jedine informacije o njemu i njegovoj letjelici koje su i danas dostupne su one koje su hroničari uspjeli povratiti.

To je jedan od razloga što se Leonardo Da Vinčijeva letjelica iz 15. stoljeća smatra prvom svoje vrste. Pored činjenice da je Leonardova letjelica jedina osnova za formiranje današnjih letjelica (aviona, helikoptera, itd.), čovjek mora uzeti u obzir činjenicu da je Abbas ibn Firnas već uspješno letio još u 9. stoljeću.

Prvi let

Abbas ibn Firnas je uglavnom uspijevao slijetati bez poteškoće, međutim, s vremena na vrijeme morao se suočiti sa padom (naročito pri slijetanju). Dva njegova pada u Kordobi su bila nadaleko

poznata.

Prvi let se desio u godini 853. Ibn Firnas se obukao u kaput koji je bio „ojačan“ drvenim pločama. smatrao je taj kaput svojim „krilima“, kao da je to bila neka vrsta jedrilice. Popeo se na minaret najveće džamije u Kordobi i skočio. Nije uspio letjeti, ali se postepenim padom spustio i ostao samo sa par lakših povreda.

Drugi let

Ibn Firnas je učio iz iskustva. Tako da je odmah počeo rekonstruisati svoju letjelicu nakon pada. Napravio ju je od svile i orlovog pera.

Nakon toga, pokušao je ponovo sa planine Dzebel el-Arus. Okupila se velika skupina ljudi kako bi prisustvovala njegovom poduhvatu, ali mnogi od njih su bili jednako uplašeni jer su se dobro sjećali šta se dogodilo pri prvom pokušaju.

Ibn Firnas je održao govor prije nego je skočio s planine sa krilima pričvršćenim za ruke:

„Sada ću vam reći zbogom i učinit ću to pomerajući krilima gore-dolje, što će mi omogućiti da letim poput ptice. Ako sve bude u redu, moći ću ponovo da doletim sigurno do vas.“

Skočio je i uspio je letjeti 10 minuta. Međutim, pokušavajući da sleti, srušio se i povrijedio kičmu. Nije mogao da leti neko vrijeme, ali je ipak bio sretan što je uspio. Kroz svoj drugi pokušaj, Ibn Firnas je shvatio bitnost repa. Shvatao je da ptice slijeću na korijen svoga repa, a to nije mogao da primjeni u svojim letovima jer jednostavno njegova letjelica nije imala rep.

Fatalni let

U svojim narednim poduhvatima je bio uspješan, osim u posljednjem koji je bio fatalan. Ovog puta, nije se desilo pri slijetanju, već zbog oštećenja na njegovoj letjelici.

Njegove knjige o vazduhoplovstvu su bez sumnje bile veliki izvor inspiracije za kasnije naučnike kao što je Leonardo Da Vinci koji je znao da je rep neophodan na letjelici kako bi slijetanje bilo uspješno.

Uprkos tome, Ibn Firnas je ostao nepoznat većini ljudi. Razlog tome je najvjerojatnije oskudno bilježenje podataka tadašnjih hroničara. Vrijeme je da udahnemo novi život njegovom naslijeđu.

Preveo sa engleskog:

Irfan Hačković